

Folkhälsomyndigheten

Remissvar

Mottagare

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
cc: kn.cks.remissor@regeringskansliet.se

Handläggare

Enheten för tillsyn
Per Hällströmer
per.hallstromer@folkhalsomyndigheten.se

Datum

2026-06-01

Vårt ärendenummer

00770-2026

Ert ärendenummer

KN2026/00510

Remiss av Kemikalieinspektionens framställan om ändring av regleringen avseende särskilt farliga kemiska produkter

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten avstyrker förslaget i den del som avser att ett generellt undantag för produkter som omfattas av lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (LTLP) och lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) ska införas i förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer (förordningen). I övrigt har myndigheten inga synpunkter på förslaget.

Nedan följer en redogörelse över Folkhälsomyndighetens synpunkter uppdelade efter de avsnitt som förekommer i det remitterade underlaget.

Folkhälsomyndighetens kommentarer

6.3 Införa undantag för e-vätskor, tobaksfritt snus och liknande produkter

Inledningsvis vill Folkhälsomyndigheten framföra att dubbla regleringar och dubbla kontroller av produkter ofta riskerar innebära en onödig och omotiverad administrativ börda och kostnad för de företag som omfattas av regleringen. Folkhälsomyndigheten är därför i grunden positiv till att sådana regleringar arbetas bort genom olika former av regelförenklningar. Men det behöver nödvändigtvis inte innebära att alla dubbelreglingar och dubbla kontroller per automatik saknar en funktion eller är onödiga. Folkhälsomyndigheten menar i detta fall att regleringen av produkter som omfattas av LTLP och LTN, och att vissa av dessa produkterna även träffas av bestämmelser i förordningen, dels fyller en funktion, dels kan motiveras och därför inte är onödig.

När en verksamhet söker tillstånd hos en länsstyrelse för att överlåta bl.a. elektroniska cigaretter och e-vätskor som innehåller nikotin och som omfattas av förordningen skickar länsstyrelserna verksamhetens ansökan på remiss till

Folkhälsomyndigheten. Av ansökan och handlingarna som Folkhälsomyndigheten tar del av framgår bl.a. om verksamheten har tänkt överlåta produkter som också innehåller otillåtna ingredienser som är cancerframkallande, mutagena eller reproduktionsstörande, så kallade CMR-ämnen. Länsstyrelsen kan då hindra att sådana produkter når konsumenter genom att avslå ansökan om tillstånd avseende dessa, men underlaget från länsstyrelserna bidrar även till att Folkhälsomyndighetens möjlighet att upptäcka sådana produkter ökar. Genom att undanta dessa produkter från förordningens tillämpningsområde ser Folkhälsomyndigheten en ökad risk för att dessa produkter kommer att kunna tillhandahållas till konsumenter i en större utsträckning, eftersom myndighetens möjligheter att kontrollera produkterna försämras, vilket i förlängningen även kan leda till en försämrad folkhälsa.

Av förslaget framgår även att kommuner och länsstyrelser har uttryckt farhågor om att möjligheterna till kontroll minskar vid ett avskaffande av tillståndsplikten. Detta torde även aktualiseras när det gäller att undanta produkter som omfattas av LTLP och LTN från förordningens tillämpningsområde. Härvid vill Folkhälsomyndigheten även framföra att även om försäljning av dessa produkter är anmälningspliktig enligt LTLP och LTN till kommunerna så ser Folkhälsomyndigheten en risk att kommunernas möjligheter att kontrollera dessa verksamheter utifrån hantering av kemikalier kommer försämras. Detta då den kommunala tillsynen enligt LTLP och LTN reglerar hanteringen av produkterna endast i begränsad omfattning, och att kommunens tillsyn av produkterna utifrån miljöbalken riskerar att enbart bli reaktiv. Folkhälsomyndigheten menar att detta hade behövts utredas ytterligare av Kemikalieinspektionen.

7.4.1 Konsekvenser för människors hälsa och för miljön

Folkhälsomyndigheten delar inte Kemikalieinspektionens bedömning om att förslagets påverkan på människors hälsa skulle vara marginell. Det framgår inte heller av förslaget enligt Folkhälsomyndighetens bedömning hur Kemikalieinspektion kommit fram till denna slutsats. Enligt Folkhälsomyndighetens uppfattning framstår det som att Kemikalieinspektionen enbart baserar sin bedömning på att påverkan på människors hälsa kommer vara marginell utifrån att det tobaksfria snuset är den största produkttypen jämfört med elektroniska cigaretter och idag är undantagen tillståndsplikten.

Det stämmer förvisso, så som Kemikalieinspektion för fram, att det tobaksfria snuset utgör den största produkttypen bland de tobaksfria nikotinprodukterna. Men av till exempel Skolbarns hälsovanor och Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN:s) nationella skolundersökning framgår att år 2025 uppgav 39 procent av elever i årskurs 9 och 56 procent i gymnasiet år 2 att de någon gång använt elektroniska cigaretter. Användningen av elektroniska cigaretter ökade markant åren 2022 och 2023 och har sedan dess varit relativt oförändrad på en hög nivå. Enligt Folkhälsomyndighetens bedömning, och mot bakgrund av att det sker ett omfattande bruk av elektroniska cigaretter bland unga, krävs det enligt

myndighetens uppfattning en mycket utförligare utredning i denna del för att kunna komma fram till den slutsats som Kemikalieinspektionen har gjort. Härvid vill Folkhälsomyndigheten även framföra att myndigheten gärna hade stått till tjänst och bidragit till Kemikalieinspektionens underlag i ett tidigare skede under beredningen av remissen.

7.4.4 Konsekvenser för myndigheter

Folkhälsomyndigheten ser en risk att länsstyrelserna och kommunernas tillsyn över dessa produkter försämras genom förslaget. Av remissen framgår dock inte vilka konsekvenser en sådan försämring och minskning av tillsynen skulle kunna tänkas innebära för Folkhälsomyndigheten. En sannolik konsekvens, och som ligger nära till hands att förutse, är att omfattningen av Folkhälsomyndighetens tillsyn över dessa produkter skulle behöva öka. Det hade därför varit önskvärt om detta hade utretts ytterligare av Kemikalieinspektionen.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Josefin P Jonsson. I den slutliga handläggningen har biträdande chefsjuristen Bo Granath och enhetschefen Olga Caratier deltagit. Utredaren Per Hällströmer har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut.

Per Hällströmer